

22 מרץ 2023

כ"ט אדר תשפ"ג

סקירה ענפית - ענף הגומי והפלסטיק

תקציר

- תעשיית ענף הגומי והפלסטיק המקומית פועלת באמצעות כ-615 מפעלים.
- בשנת 2022 ייצור ענף הגומי והפלסטיק התכווץ בכ-0.3%.
- בשנת 2022 היקף המכירות בענף הגומי והפלסטיק נאמד בכ-21.7 מיליארד שקלים.
- בשנת 2022 היקף המועסקים בענף הגומי והפלסטיק נאמד בכ-23.5 אלף מועסקים.
- מחירי חומרי גלם: מחיר הגומי ירדו במהלך 2022 וחזרו לרמות שלפני מגפת הקורונה, זאת לאחר זינוק במחירו במרץ 2020 ופברואר 2022. מחיר פוליאיתילן עלה לאחר שפל בזמן משבר הקורונה.

רקע

לפי סיווג הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ייצור הגומי והפלסטיק משתייכים לקבוצת ענפי הטכנולוגיה המעורבת - מסורתית. ענף זה כולל¹ פעילות ייצור מוצרי גומי ופלסטיק, ובין היתר עיבוד חומרי שרף, חדשים ומשומשים (ממוחזרים) למוצרי ביניים ולמוצרים מוגמרים. בנוסף בענף נכללת פעילות של ייצור צמיגים ואבובים, שרוולים ויריעות מפלסטיק, לוחות וצינורות מפלסטיק, מכלים ובקבוקים מפלסטיק, מוצרים מפלסטיק משוריין, מוצרים מפלסטיק למטבח ולבית לצד מוצרים מפלסטיק לתעשייה ולחקלאות. ייצור המוצרים מתבצע תוך שימוש בתהליכי עיצוב תוך דחיסה, סילוק, החדרה, נשיפה ויציקה.

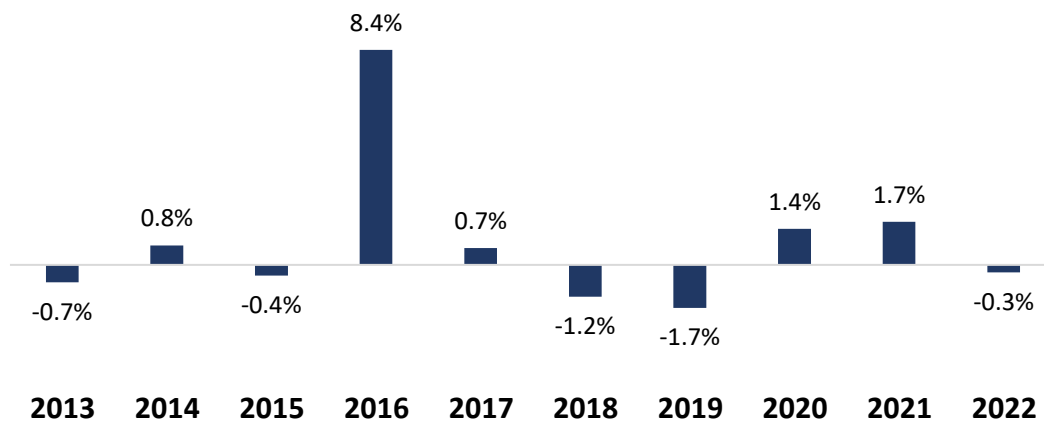
¹ לפי הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011 של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ייצור

נכון לשנת 2019, תעשיית ענף הגומי והפלסטיק המקומית פעלה באמצעות כ-615 מפעלים², המהווים כ-3% מסך מפעלי התעשייה. הייצור בענף הגומי והפלסטיק אינו מציג שינויים משמעותיים בשנים האחרונות, עם שיעורי שינוי הנעים מהתכווצות של כ-1.7% להתרחבות באותו שיעור. שנת 2016 הייתה חריגה בפן זה והציגה זינוק של כ-8.4% בייצור. בסך הכל התוצר בענף הגומי והפלסטיק בשנת 2022 נאמד בכ-6.2 מיליארדי שקלים, ומהווה כ-3.4% מסך התוצר התעשייתי.

ייצור ענף הגומי והפלסטיק³

שיעורי שינוי שנתיים, ריאליים

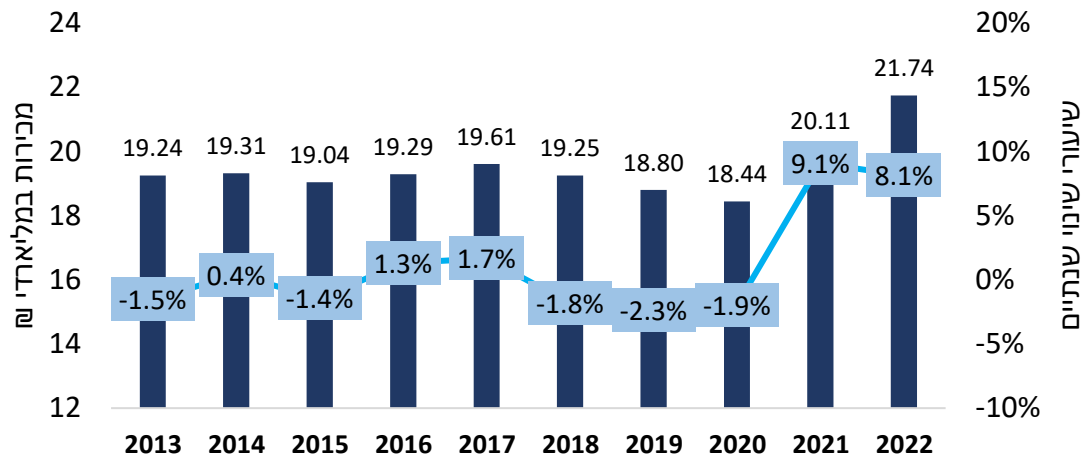
מכירות

בשנת 2022 היקף המכירות בענף הגומי והפלסטיק נאמד בכ-21.74 מיליארד שקלים. מדובר בצמיחה של כ-8.1% ביחס לשנת 2021, כאשר אז היקף המכירות נאמד בכ-20.11 מיליארד שקלים. כמו כן, מגמה זו ממשיכה את העלייה שהתרחשה שנה קודם לכן ב-2022 בהיקף של 9.1%. בשנת 2020 היקף המכירות נאמד ב-18.44 מיליארד שקלים. בבחינת העשור המתפרסם בין 2013-2022, ניתן להבחין כי סך המכירות בענף היו יציבות ונעו סביב 19 מיליארד שקלים. אף שבתקופת הקורונה המכירות נפגעו, אך לא באופן חמור, זאת לעומת הצמיחה המרשימה ביחס לנתוני עבר במהלך השנים 2021-2022.

²תעשייה - שנתון סטטיסטי לישראל 2022 - מספר 73 - לוח 16.11
³מקור: עיבוד המחלקה למחקר כלכלי בהתאחדות התעשייתיים לנתוני הלמ"ס

מכירות ענף הגומי והפלסטיק⁴

מיליארדי ש"ח, שוטפים (פדיון)

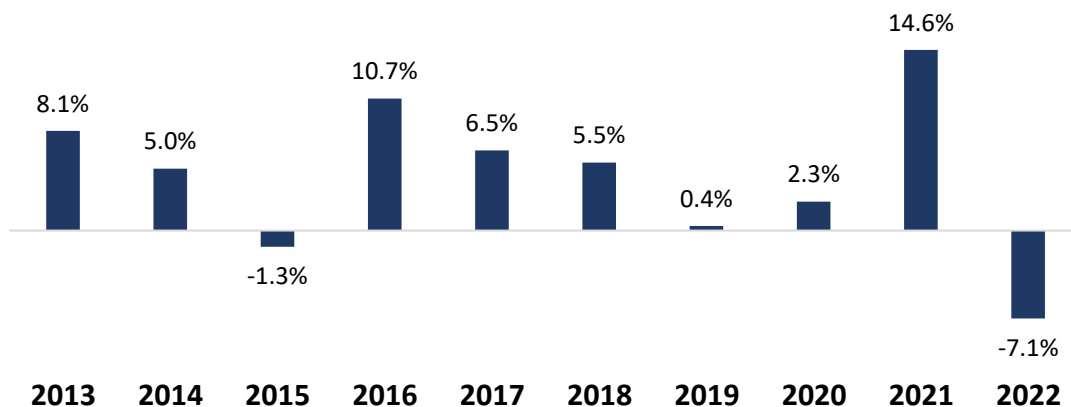

יצוא

בשנת 2022 היקף היצוא בענף הגומי והפלסטיק נאמד בכ-2.73 מיליארד דולר. במהלך תקופת הקורונה (שנת 2020) חלה עליה ריאלית של כ-2.3% ביצוא ענף הגומי והפלסטיק. שנת 2021 אשר אופיינה כשנת התאוששות מהמשבר, הציגה זינוק של כ-14.6% ביצוא. אמנם בשנת 2022 חלה ירידה ריאלית של כ-7.1% ביצוא, אך עדיין מדובר בירידה שאחרי זינוק, כאשר סך היצוא האבסולוטי עלה מרמה של 1.97 מיליארדי שקלים בשנת 2013 לרמה של 2.73 מיליארדי שקלים בשנת 2022.

יצוא ענף הגומי והפלסטיק⁵

שיעורי שינוי ריאליים

⁴ מקור: עיבוד המחלקה למחקר כלכלי בהתאחדות התעשייתיים לנתוני הלמ"ס

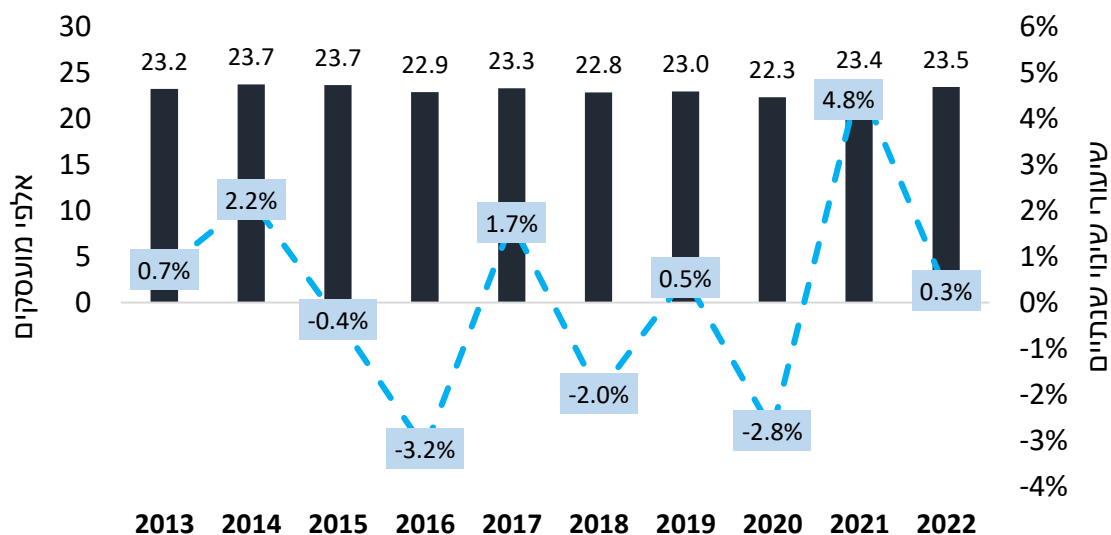
⁵ מקור: נתוני סחר חוץ ומדדי מחירי סחר חוץ של הלמ"ס, עיבוד המחלקה למחקר כלכלי בהתאחדות התעשייתיים

מועסקים

בשנת 2022 מצבת העובדים בענף הגומי והפלסטיק מנתה כ-23.5 אלף מועסקים. מדובר בהתרחבות קלה של כ-0.3% משנת 2021, זאת לאחר צמיחה של כ-4.8% במהלך 2021, בעקבות צמצום של כ-2.8% במצבת העובדים בשנת 2020. לפיכך, ניתן לראות כי ענף ייצור הגומי והפלסטיק התאושש מבחינה תעסוקתית ממגפת הקורונה, וכמות המועסקים בו חזרה ואף עברה את כמות המועסקים ערב פרוץ מגפת הקורונה (2019).

מועסקים ענף הגומי והפלסטיק⁶

אלפי מועסקים, שיעורי שינוי שנתיים

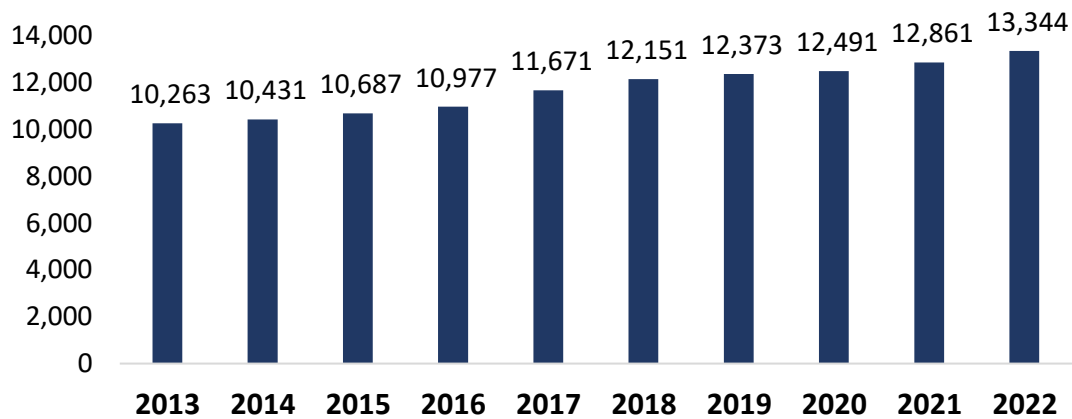
שכר

בשנת 2022 השכר הממוצע בענף הגומי והפלסטיק נאמד בכ-13,344 ש. מדובר בעליה נומינלית של כ-3.8% בשכר הממוצע משנת 2021, שעמד באותה שנה על כ-12,861 ש. בבחינת העשור 2013-2022, השכר הממוצע בענף עלה במצטבר בכ-30%, זאת לעומת ממוצע התעשייה שעלה באותה תקופת זמן בכ-34%.

⁶ מקור: עיבוד המחלקה למחקר כלכלי בהתאחדות התעשייתיים לנתוני הלמ"ס

שכר ממוצע ענף הגומי והפלסטיק⁷

שכר חודשי ממוצע ברוטו למשרת שכיר, ש"ח

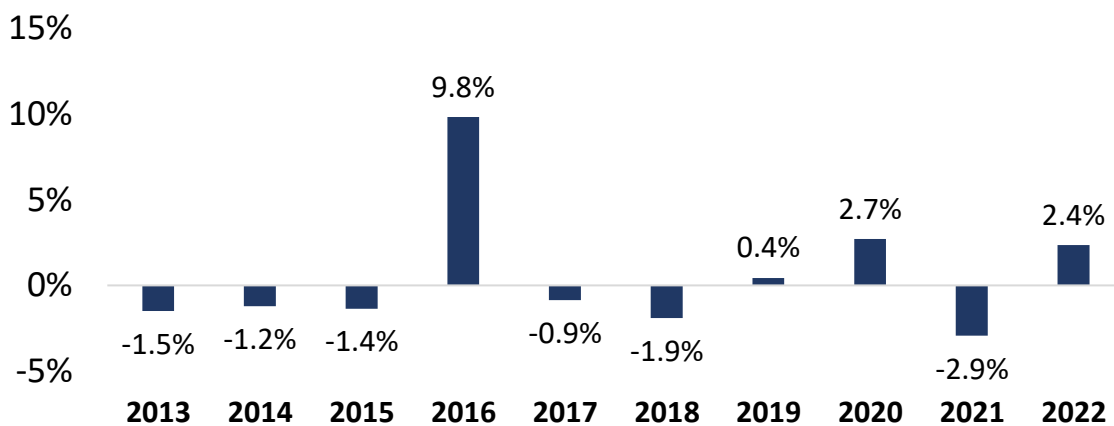

פריון

הפריון הוא פונקציה של תוצר ושעות עבודה. בשנת 2022 חלה צמיחה של כ-2.4% בפריון ענף הגומי והפלסטיק, זאת על-אף שהייצור בענף ירד בכ-0.3%. זאת, מפני ששעות העבודה בענף ירדו בשיעור גבוה יותר (כ-2%). כלומר, אף שייצרו מעט פחות ביחס לשנת 2021, אך עבדו משמעותית פחות ביחס לאותה שנה, זאת על-אף עליה של כ-0.3% במספר המועסקים בשנת 2022. באופן כללי, הפריון בענף נע בין -1.9% ל-2.4% בעשרת השנים 2013-2022, זאת בניכוי הזינוק החריג של כ-9.8% בשנת 2016, והעליה של כ-2.7% במהלך תקופת הקורונה יחד עם הירידה של כ-2.9% בשנת 2021.

פריון ענף הגומי והפלסטיק⁸

שיעורי שינוי ריאליים, נתונים מקוריים

⁷ מקור: עיבוד המחלקה למחקר כלכלי בהתאחדות התעשיינים לנתוני ירחון שכר ותעסוקה של הלמ"ס

⁸ מקור: עיבוד המחלקה למחקר כלכלי בהתאחדות התעשיינים לנתוני הלמ"ס

מחיר חומרי הגלם

מחיר הגומי

גומי נמצא בשימוש נרחב ביישומים ומוצרים רבים, לבד או בשילוב עם חומרים אחרים. היצרניות הגדולות ביותר של גומי הן סין, אינדונזיה, מלזיה ותאילנד. מחיר הגומי רשם תנודתיות יחסית בשנים האחרונות. בתחילת 2018 גומי נסחר ברמה של 1.72 דולר לק"ג. לאורך 2018 חלה ירידה ובסוף שנת 2018 מחירו הוערך בכ-1.35 דולר לק"ג. ב-2019 מחיר הגומי עלה עד לרמה של 1.93 דולר לק"ג ולאחר מכן ירדו וסגרו את השנה במחיר הדומה ל-2018 ותומחרו ב-1.43 דולר. בשנת 2020 ותחילת 2021 מחירי הגומי עלו עד לרמה של 2.37 (מרץ 2021), שיא ביחס לחמש השנים שקדמו לנקודת זמן זו, זאת על רקע ההגבלות הלאומיות של משבר הקורונה. מאז, חלה ירידה הדרגתית במחיר הגומי, כאשר רב הירידה התרחשה במהלך שנת 2022 (זאת לאחר זינוק נוסף שהתרחב בפברואר 2022 על רקע תחילת המלחמה באוקראינה). בסוף שנת 2022 מחיר הגומי נע סביב 1.5 דולרים לק"ג. סה"כ חלה ירידה כוללת של כ-35% מאז מרץ 2021.

מחיר הגומי מס' 3 מעושן (RSS3) ב-5 השנים האחרונות⁹

מחיר לק"ג בדולרים

⁹ מקור הנתונים אתר [indexmundi](https://www.indexmundi.com), עיבוד המחלקה למחקר כלכלי התאחדות התעשייתיים

הביקוש וההיצע של גומי טבעי מושפעים מגורמים שונים, ביניהם: הצמיחה הכלכלית ומדיניות הסחר במדינות שונות. על רקע סוף הסגרים ומדיניות אפס קוביד של סין, עודכנה תחזית מחירי הגומי הטבעי כלפי מעלה. ההאטה בכלכלות מפותחות כמו ארה"ב והאיחוד האירופי עקב עליית הריבית תקטין את הביקוש לגומי טבעי. מחירי הגומי הטבעי עלו בתחילת 2022 עקב המלחמה באוקראינה ועלייה במחירי הנפט, אך ירדו בהמשך השנה עקב צמיחה איטית בסין, סיכון למיתון בכלכלות מפותחות ועלייה בדולר האמריקאי.

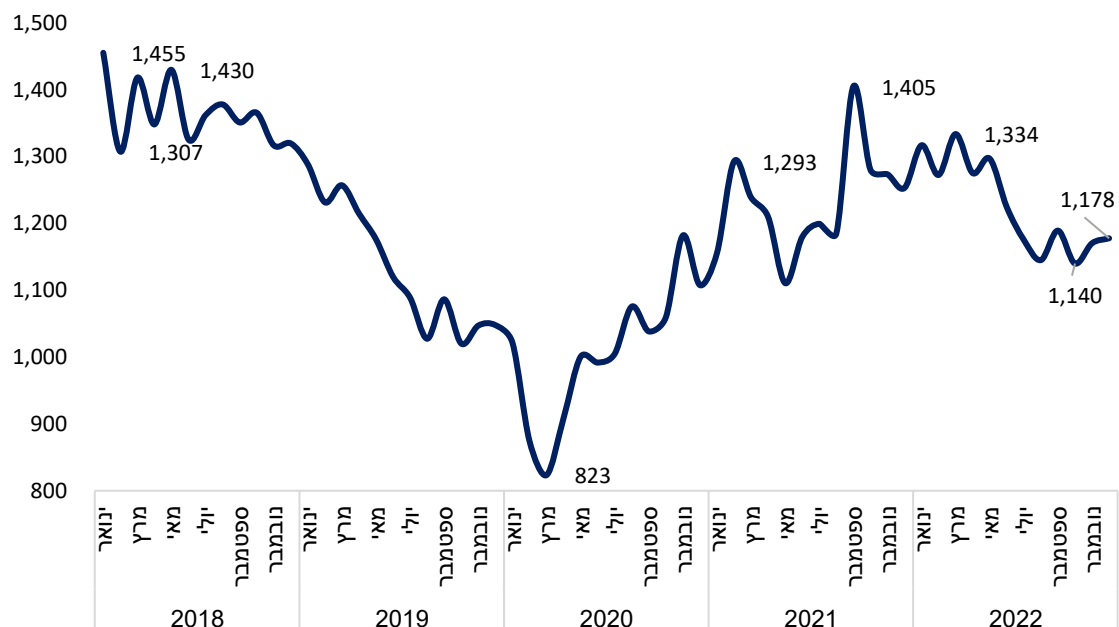
מחירי נפט גבוהים מתמשכים יתמכו כלפי מעלה במחירי גומי טבעי. לכן, הביקוש לגומי טבעי צפוי להתחדש ב-2023, והצמיחה בביקוש העולמי לגומי טבעי צפויה להגיע ל-2.7% בשנת 2024. השימוש בגומי טבעי בסין צפוי להתאושש ב-2023, והצמיחה בשימוש בו בהודו צפויה גם כן להתחדש ולגדול ב-2024.¹⁰

מחיר פוליאטילן

פוליאטילן הוא סוג של פלסטיק שנמצא בשימוש נרחב ביישומים שונים כגון אריזה, מוצרי צריכה, בנייה ותעשיות רכב. הוא מיוצר מאטילן, תוצר לוואי של נפט או גז טבעי.

מחיר פוליאטילן ב-5 השנים האחרונות¹¹

מחיר לטון בדולרים

¹⁰ The Economist- [Natural rubber](#)

¹¹ מקור הנתונים [Investing](#), [Trading Economics](#) עיבוד המחלקה למחקר כלכלי התאחדות התעשייתיים

בין השנים 2018 ל-2020 מחיר הפוליאתילן רשם ירידה מ-1,445 דולר בתחילת 2018 עד לשפל של 823 דולר במרץ 2020. ירידה זו בין ינואר 2018 למרץ 2020 נאמדת בירידה של כ-77%. ממרץ 2020 ועד ספטמבר 2021 ניתן להבחין בעלייה כללית במחיר הפוליאתילן, זאת עד לרמה הדומה יחסית לרמת המחירים של 2018 (ערך של 1,405 דולר לטון בספטמבר 2021). בשנה האחרונה מחיר הפוליאתילן ירד עד לרמה של 1,178 דולר לטון בדצמבר 2022.

בצד ההיצע של פוליאתילן, ייצור הפוליאתילן גדל בעולם בשנים האחרונות. מגמה זו נובעת כתוצאה מגידול בביקוש בשווקים מתעוררים והתקדמות בטכנולוגיית הייצור. בצד הביקוש, פוליאתילן נמצא בשימוש נרחב בתעשיות שונות. תעשיית האריזות היא הצרכן הגדול ביותר של פוליאתילן, המהווה כ-40% מסך הצריכה. תעשיות אחרות כמו בנייה, רכב ומוצרי צריכה תורמים אף הם לביקוש לפוליאתילן. כמו כן, הן בצד הצרכן והן בצד היצרן אסיה היא השחקן המרכזי והמוביל.¹²

לסיכום, ניכר כי היצע הפוליאתילן גדל כדי לענות על הביקוש הגובר מתעשיות שונות. עם זאת, מאזן ההיצע והביקוש יכול להיות מושפע מגורמים שונים כמו תנודות במחירי הנפט, שינויים ברגולציות ומתחים גיאופוליטיים. בנוסף, קיימות מודעות סביבתית הפכו לגורמים חשובים העשויים להשפיע בהווה ובעתיד על תעשיית הייצור והשימוש בפוליאתילן.

אגף כלכלה
המחלקה למחקר כלכלי

המחלקה למחקר כלכלי

לפרטים נוספים, שאלות ועדכונים ניתן לפנות אלינו:

אלה גורביץ', מנהלת המחלקה למחקר כלכלי, ellag@industry.org.il

פלג סהר, כלכלן המחלקה, pelegs@industry.org.il